

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่รองเลขาธิการพระราชวังฝ่ายกิจกรรมพิเศษ^(๒)
นำคณะกรรมการดำเนินการจัดพิมพ์หนังสือพระราชนิพนธ์
เรื่อง “พระมหาชนก” เข้าเฝ้า ฯ

ทูลเกล้า ฯ ถวายเหรียญทองคำจำลอง เหรียญพระมหาชนกขนาดพิเศษ
ฟิล์มภาพถ่ายรูปเขียน หนังสือ และรูปเขียนประกอบเรื่องพระราชนิพนธ์
ณ ศาลาศิวีดาลัย สวนจิตรลดา
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๓๙

โอกาสนี้ตามปกติก็เป็นการเรียกว่า เปิดหรือเผยหนังสือ. หมายความว่าเปิดให้ทุกคนทราบว่าหนังสือที่จะออกจำหน่าย และโดยมากก็โฆษณาว่าหนังสือนั้นมีอะไรบ้าง. ในที่นี้จะขอไม่โฆษณา เพราะว่าทุกคนก็เห็นรูปและทราบว่าเรื่องมีอะไรบ้าง. ส่วนที่ไม่ทราบก็เอาไว้ทราบเมื่อได้อ่านหนังสือ เพราะว่าถ้าเล่าให้ฟังแล้ว ก็อาจไม่เข้าใจหรือจะไม่มีควมร่าเริงบันเทิงใจเท่าที่ควร. ฉะนั้นก็ขอถือโอกาสนี้ขอใจคณะที่ดำเนินการให้หนังสือนี้เป็นผลสำเร็จขึ้นมาได้ ซึ่งเป็นงานที่ลำบากสำหรับทุกคน. โดยเฉพาะสำหรับศิลปินที่เขียนรูปและจัดรูปของหนังสือนั้น เข้าใจว่าต้องคิดมากและต้องเหน็ดเหนื่อยอย่างมาก เพราะว่าเป็นงานที่พิเศษ. ผลที่ออกมาก็เป็นผลที่นับว่าใช้ได้ดีมาก และจะเป็นที่ร่าเริงใจของผู้ได้อ่าน.

หนังสือเล่มนี้ ประกอบด้วยหลายส่วน. ประกอบด้วยส่วนที่เป็นภาษาไทยที่มาจากพระไตรปิฎก ซึ่งเอามาตรงจากพระไตรปิฎกที่แปลเป็นภาษาไทย. คำพูดหรือคำที่มีอยู่ในนั้น เอามาตรง. ส่วนที่สองก็มาดัดแปลง ดัดแปลงเพื่อให้ตัวหนังสือบางอย่าง

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายขวัญแก้ว วัชโรทัย

หรือคำบางคำ ที่ไม่ตรงกับความคิดในสมัยนี้ ก็ได้ดัดแปลงบ้าง. ในที่สุด ก็มีความคิดบางอย่าง ที่อาจไม่เป็นประโยชน์กับคนในปัจจุบันก็ได้แล้ว และได้มีการดัดแปลงส่วนใหม่ที่เข้าใจว่าจะเป็นประโยชน์แก่สังคมในปัจจุบัน. ส่วนภาษาอังกฤษนั้นก็ดัดแปลงมาจากภาษาไทย ที่ได้ปรุงแต่งทั้งของเก่าทั้งของใหม่. เป็นภาษาอังกฤษที่บางคนอาจฉงน เพราะว่าไม่ได้เรียนในโรงเรียน. เป็นภาษาที่อาจดูแปลกไปหน่อย บางส่วน เพราะว่าจะต้องให้เข้าใจว่าเรื่องเป็นเรื่องเก่า โบราณ นับเวลาไม่ได้. ภาษาก็จะต้องให้โบราณๆ หรืออาจเป็นปริศนาบ้าง. ฉะนั้นถ้าใครรู้ภาษาอังกฤษบางทีจะต้องมาดูภาษาไทย เพื่อที่จะให้เข้าใจว่าอังกฤษเขาว่าอย่างไร. คนที่รู้ภาษาไทย บางทีจะต้องไปดูภาษาอังกฤษ จะได้ว่าภาษาไทยเขาว่าอย่างไร. จะเป็นประโยชน์กับผู้ที่ชอบศึกษาภาษา คือจะเป็นการขีดเวลาภาษาอังกฤษ สำหรับผู้ที่รู้ภาษาอังกฤษ เป็นการขีดเวลาภาษาไทย สำหรับผู้ที่รู้ภาษาไทย. นอกจากนี้ก็ได้เขียนเป็นตัวอักษรโบราณ คืออักษรเทวนาครี ซึ่งเป็นสิ่งที่ลำบากมาก เพราะว่าผู้ที่รู้ภาษาโบราณนี้ก็มีน้อยคน.

ทั้งหมดนี้จะต้องอาศัยความละเอียด ในการจัดให้ถูกต้องและเป็นที่น่าพอใจ. เป็นการแสดงออกมาซึ่งความคิดหลักของชาตนี้ คือให้เห็นว่าความเพียรต้องมี และสำคัญที่สุด ว่าคนเราทำอะไรต้องมีความเพียร. แม้จะไม่เห็น อย่างในเรื่องนี้ แม้จะไม่เห็นฝั่งก็ต้องว่ายน้ำต่อไป และมีคำตอบอยู่ว่า ทำไมต้องว่ายน้ำ ไม่เห็นฝั่ง มีประโยชน์อะไร. มีประโยชน์ เพราะว่าถ้าหากไม่เพียรที่จะว่ายน้ำเป็นเวลาเจ็ดวันเจ็ดคืน ก็จะไม่ไดพบเทวดา. คนอื่นไม่มีความเพียรที่จะว่ายน้ำ ก็จมเป็นอาหารของปลาของเต่าไปหมดแล้ว. ฉะนั้นความเพียร แม้จะไม่ทราบว่าจะถึงเมื่อไหร่ ไม่เห็นฝั่งก็ต้องเพียรว่ายน้ำ สำหรับอื่นๆ ก็เป็นเช่นเดียวกัน. ฉะนั้น ศูนย์กลางของหนังสือเล่มนี้ ก็คือความเพียรที่จะทำ โดยไม่นึกถึงว่าจะได้ประโยชน์อะไร หรือได้ผลอะไร.

ที่ลงมาช้า ทำให้ท่านทั้งหลายต้องคอยอยู่ยาวนาน ก็มีเหตุผล เพราะว่าการแก้หนังสือนี้ยังไม่เสร็จ. อันนี้การแก้ทั้งรูป คือทั้งภาพที่ท่านศิลปินได้เขียนยังมีการแก้. คงกลุ่มใจ แต่ว่างานต้องเพียรต่อไป แล้วก็มีความน้อย. มีการแก้ภาษาไทย ซึ่งบางตัวก็เขียนผิด. แก้ภาษาอังกฤษ ซึ่งบางตัวก็อาจมีผิดไวยากรณ์ด้วยซ้ำ. ถกเถียงกัน ผู้ที่ไม่ได้มาในที่นี้เป็นผู้ที่ช่วยทำ คือสมเด็จพระเทพฯ. สมเด็จพระเทพฯ ก็ทำมาสองวันสองคืน กับเพื่อนๆ. และสองวันสองคืนนี้กับเพื่อนๆ แบ่งเป็นสองพวก พวกหนึ่งดูดาวหาง และอีกพวกหนึ่งดูพระมหาชนก. ผู้ที่ดูพระมหาชนกไม่ได้ดูดาวหาง ผู้ที่ดูดาวหางไม่ได้ดูพระมหาชนก. แต่สมเด็จพระเทพฯ ขึ้นมาตาปรีอ เพราะมาบอกว่าคุณทั้งมหาชนก ทั้งดาวหาง. นั่นนะเป็นอย่างนี้ คือความเพียรนี้ก็ต้องมี แม้จะตาปรีอก็ต้องมีความเพียร. มาบัดนี้เข้าใจว่าครบถ้วนแล้ว แต่ยังไม่หมด. นี้ที่เขียน อันนี้เป็นตัวการ

ทำให้ที่ลิงมาช้า เพราะว่ายังต้องเขียนมาแจ้งให้คุณชูเกียรติ^(๓) คุณสมรรถ^(๔) ได้ทราบว่าจะต้องมีการดูแลอะไร และยังไม่หมด ยังเหลืออีกส่วนหนึ่ง ซึ่งต้องทำงานต่อไป. อันนี้ถึงต้องมาแถลง ทำไมลงมาช้า ลงมาช้าเพราะต้องทำงานถึงสุดท้าย.

ก็ต้องขอขอบใจศิลปิน ขอขอบใจผู้ช่วยทำงาน ที่ช่วยสนับสนุนให้หนังสือเล่มนี้ออกมาได้. ก็เข้าใจว่าเป็นงานที่หนัก เพราะที่ทำอยู่นี้ก็เป็นงานหนัก. แต่ที่มีความสำคัญ หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือรับรองได้ว่า เป็นหนังสือที่ไม่มีที่เทียม. นี่ต้องอวดหน่อยว่าไม่มีที่เทียม แล้วก็ท่านผู้ที่เป็นศิลปิน ผู้ที่เป็นกรรมการ และผู้ที่สนับสนุนย่อมจะทราบดีว่างานที่เราทำนั้นคุ้มแค่ไหน. และผู้ที่ยังไม่ได้เห็นหนังสือเล่มนี้ ในที่นี้ก็ได้เห็นรูปที่ศิลปินได้เขียน ซึ่งยังไม่ครบและก็ยังไม่สมบูรณ์ ก็ได้เห็นเป็นตัวอย่าง. ผู้ที่รู้เรื่องพระไตรปิฎก ก็ได้อ่านพระไตรปิฎกเกี่ยวข้องกับมหาชนกชาดก ก็คงทราบอยู่แล้ว แต่ไม่ได้เห็น ยังไม่ได้อ่านหนังสือเล่มนี้ ซึ่งจะขึ้นมาครบถ้วนสมบูรณ์ด้วยงานของท่าน. ฉะนั้นในที่นี้จะต้องขอบใจท่านทั้งหลายทุกคนที่มาชุมนุมกันในที่นี้ เพื่อที่จะรับรู้หนังสือเล่มนี้ขึ้นแล้ว. ที่ต้องขอบใจ เพราะว่าหนังสือเรื่องนี้เป็นที่รักของข้าพเจ้าเอง เป็นสิ่งที่เห็นว่ามีค่าสำคัญ และโดยที่เป็นผู้ที่ได้ก่อขึ้นมาเป็นตัวการรู้ว่าตัวเองเป็นผู้ที่ทำขึ้นมา. ถ้าไม่มีตัวเราเอง มีแต่ชาดก แล้วก็ยังมีแต่ชาดกภาษาไทยที่แปลมาจากภาษาบาลี มีแต่ชาดกอาจเป็นภาษาอังกฤษ ที่เขาแปลมาจากภาษาบาลี ใครไปอ่านก็ไม่รู้เรื่อง และไม่มีความหมายอะไรมากนัก.

แต่ก็ยังมีกรถกเถียงกันว่า โยชน์หนึ่งคือเท่าไร. พวกกรรมการดูดาวที่ไม่ได้ดูดาว บอกว่า โยชน์หนึ่งเท่ากับ สิบหกกิโลเมตร. เราเอง ไม่บอกไม่ใช่ ไม่ได้เท่ากับ สิบหกกิโลเมตร. ก็ที่บอกเท่ากับสิบหกกิโลเมตร เพราะว่าเขาบอกว่าเปรียบเทียบกับว่ากับเส้น ก็เป็นสิบหกกิโลเมตร. แต่เราเปรียบเทียบกับไมล์ เป็นสามไมล์ เป็นหนึ่งโยชน์. สามไมล์ stated ไมล์. ฉะนั้นก็เลยต้องมาถกเถียงกับท่านทั้งหลาย ก็มีผู้ที่ต้องมาถกเถียงเข้ามาอีกคนหนึ่ง. แต่นี้ก็พอแล้ว ตอนนี้นัดกลางจะทำไปตามที่เขียนอยู่นี้ และเข้าใจว่าลงตัวแล้ว. ฉะนั้นก็ถือว่าเป็นฤกษ์ที่ดี ที่จะแจ้งให้ใครต่อใครเขารู้ ว่ามีหนังสือเล่มนี้. ท่านทั้งหลายที่เป็นสื่อมวลชนก็ได้เห็นแล้ว เห็นหน้าท่านศิลปิน และท่านกรรมการต่างๆ ก็จะได้เห็นว่าอ้อ... คนนี้ๆ เป็นคนเขียนรูป แล้วก็เห็นหน้าผู้ที่เขียนแล้วก็เมื่ออ่านเรื่องนี้เสร็จก็คงได้เห็นทั้งหมด คือเห็นทั้งผู้เขียนรูป เห็นทั้งผู้ที่เขียนเรื่อง และเห็นผู้ที่มาสนับสนุน เพื่อที่จะให้งานนี้ได้สำเร็จเรียบร้อย.

^(๓) นายชูเกียรติ อุทกะพันธุ์

^(๔) นายสมรรถ เรืองณรงค์

ฉะนั้นก็ขอขอบใจทุกท่าน ทุกคนที่ได้ทำให้หนังสือนี้ออกมาเป็นหนังสือ และ
เชื่อว่าจะเป็นประโยชน์กับทุกคน และเป็นประโยชน์กับประชาชนทั้งไทยทั้งเทศ. ก็ขอ
ขอบใจท่านอีกครั้งหนึ่ง ต่อจากนี้ก็ขอไปชมรูป และอาจจะมีการวิจารณ์เล็กน้อย.